



# EESTI LAULJATE LIIT

---

REEDEL, 10. VEEBRUARIL 1933. A.

KELL 8.30 ÕHTUL

„ESTONIA“ KONTSER TSAALIS

HELILOOJA JA KOORIJUHI

## MIINA HERMAN'I

50 AASTASE HELILOOJA,  
40 AASTASE KOORIJUHI TEGEVUSE  
MÄLESTUSEKS

### PIDULIK KONTSERT

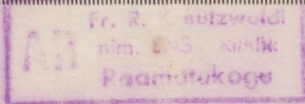


EESKAVAS JUUBILARI HELITÖID

---

KAASTEGEVAD :

1. Estonia Muusika Osakonna segakoor.
2. Tallinna Meestelaulu Seltsi meeskoor.
3. Raadio Ringhäälingu orkester.
4. Solistid : H. BETLEM (sopran),  
klaveril prl. E. AVESSON,  
A. VISMAN (tenor).



83.377

## MIINA HERMAN

sünd. 9. veebruaril 1864. a. Kõrveküla kooliõpetaja tütre Raadi v., Tartu lähedal. Esimese muusikaõpetuse omandas kodus isalt ja Tartus Dr. K. A. Herman'ilt. Eriti viimase soovitusel ja õhutusel astus 1883. aastal Peterburgi konservatooriumi, kus hakkas õppima prof. Homilius'e juures orelit, prof. Siecke ja prof. Johanson'i juures kompositsiooni. Lõpetades 1890. a. konservatooriumi M. Herman'ist sai esimene eesti kutseline naismuusik. 1891.—1892. a. talve veetis Saksamaal täiendamisreisil, andes ühtlasi sääl oreli kontserte. Siis asus elama Tartu muusikaõpetajana, koorijuhina ja orelikunstnikuna. 1894. a. asutas omanimelise lauluseltsi, mille segakooriga andis kontserte nii kodu kui välismail. 1903. a. lahkus Tartust, asudes organistina ja muusikaõpetajana Kroonlinna. 1915. a. tuli tagasi Tartu, kus tegutseb praegugi.

M. Herman on meie populaarsemaid heliloojaid. Tema laule „Küll oli ilus mu õieke“, „Kui ma olin väiksekene“, „Ei saa mitte vaiki olla“, „Tule koju“ j. t. tunneb iga eestlane. Tema loodud ja seatud koorilaulude hulk on kaunis suur, neist osa ilmunud kogudes: „Segakoori laulud“ (1892.), „M. Herman'i laulukoori kontserdi laulud“ I—II ja III, „Uus kevad“ (1922.), „Isamaa laulud“ (1923.), mitmetes laulupidu nootides, varemast loomingust suur osa „Laulu ja mängu lehe“ noodilisas.

M. Herman'i laulud on leidnud sooja vastuvõtu oma meeldiva lihtsuse, otsekoheuse ja õrnuse tõttu. Erilist mainimist väärivad tema rahvaviiside seaded, milledena ta on muutnud taas rahva lauludeks viisid, mis vahepääl on olnud unustushõlmas, nii: „Tuljak“, „Ehi veli, hopi veli“, „Orja laul“, „Tule koju“ j. t.

Tunnustust väärib ka M. Herman'i tegevus koorijuhina. Omanimelise segakoori ta arendas kontsertkooriks, mille ettekanded äratasid tähelepanu kodumaal kui ka välismaal, nii Riias, Pihkvas ja Peterburgis. Juhatanud ühendkoore maakondlikel laulupidudel ja kohalikel laulupäevadel, Põltsamaal, Narvas, Võrus, Haapsalus ja üldlaulupidudel oma laule.

Möödunud aastal M. Herman'i esimese helitöö, „Isamaa, õitse sa“ ilmumisest („Eesti Kandle“ 1882.) möödus 50 aastat ja 40 aasta eest ta hakkas juhtima koori (Peterburgi Heategeva Seltsi laulukoor). Mõlemini nimetatud tähtpäeva mälestuseks toimubki tänane kontsert.

# EESKAVA

## I

Avasõna, prof. *J. Aavik*.

Enne ja nüüd.  
Ei saa mitte vaiki olla.  
Kuma koit.  
Tule koju.  
Mis sa nupid neiukenene.  
Nooruse unenägu.

Estonia Muusika Osakonna segakoor.  
Juhatab prof. *J. Aavik*.

Kui sa tuled too mul lilli.  
Lauliku lapsepõli.  
Küll oli ilus mu õieke

*Helmi Betlem* (sopran), klaveril prl. *E. Avesson*.

## II

Meeste laul.  
Orja laul. Tenori soolo *A. Visman*.  
Õitse, kasva, ela!  
Võitluslaul.  
Teretus.

Tallinna Meestelaulu Seltsi meeskoor.  
Juhatab prof. *A. Topman*.

Veel kaitse kange Kalev.  
EMO ja TMS ühendkoorina  
Raadio Ringhäälingu orkestri saatel.

Tervitused.

## ENNE JA NÜÜD

Isamaa hiilgavalt pinnalta  
Vaatsin päikse palge peale,  
Mõtlin muiste mälestusi,  
Vanal ajal sündind asju.

Muiste leiti Kalevalas  
Kange meeste kasusida  
Mitmes külas kasvamaies,  
Mitmes talus tõusemaies,  
Mis kui taaralaste taimed,  
Võidulaste võsukesed  
Sureliku eide sülest  
Siia ilma siginenud.  
Ärgake, ärgake, ärgake  
Taaralaste taimed!

Kaugelt näen kodu kasvama:  
Tammed müüridel tugiksa,  
Kaljurahnud seinä katteks,  
Tomingad toa tahased.

*Kalevipoeg*

## EI SAA MITTE VAIKI OLLA

Ei saa mitte vaiki olla,  
Lauluviisi lõpeta' —  
Vaikimine oleks vale,  
Sunniks südant lõhkema.

Tahan õige tasa laulda,  
Tasa kannelt helista',  
Et ei sind, mu kõige kallim,  
Lauluga ma tülitä.

Aga kui torm minu kandlelt  
kostab siiski kõrvu sull'  
siis sa ise oled süüdi:  
miks nii armas oled mull'.

*Anna Haava*

### KUMA KOIT

Kuma, koit, saa priiuseks jäädavasti,  
Tungi, koit, kodu viimse rajani!  
Kuld-rahus nüüd kosugu Eestlaste maa,  
Mida vapramad väetanud verega.  
Igavene rahu, igavene mälestus, igavene au!

*M. Lipp*

### TULE KOJU!

Tule koju, armuke,  
Kulla kaunis piigake!  
Mul on kodus kambrike,  
Kena, vaikne, armukaunis pesake?  
Millal meie pulmad teeme,  
Aililuliluli!  
Millal võin ma kosja sõita?  
Aililuliluli!  
Kevadel, kui häälitseb lind, —  
Kevadel, siis ootan ma sind!

*A. Alver*

### MIS SA NOPID, NEIUKENE?

Mis sa nopid, neiukene,  
Murumaalta, maimuke?  
Miks sa laulad õhtu hilja?  
Vaikind juba linnuke.

Nopin, nopin õnne õisi  
Punun pärjaks kallile,  
Saadan talle tuhat tervist,  
Elan üksnes temale.

Noppis neiu õnneõisi,  
punus pärjaks piigake;  
kõitis lauluks hinge ihal:  
pühendas kõik kallile.

*Anna Haava*

### NOORUSE UNENÄGU

Noor olla on kevadet rinna sees kanda  
Ja kevade kohinat kuulda,  
Kui sõuavad lootuste, ihade randa  
Veed ärganud, vahused, noored.  
Ja põue sees midagi tuksub ja tuikab  
Ja soonte sees lainetab veri.  
Ja südames midagi hüüab ja huikab,  
Ja silmis on igatsusmeri.

*Gustav Suits*

### MEESTE LAUL

Nii tugevad kui kaljud suures meres  
On mehed igas eluvõitluses,  
Ei ole argust nende julges veres,  
Ei kartust, nõrkust nende südames.  
Neil kõrvus kajab tegevuse hüüe  
Ja vaimus asub vaba püha püüe.  
Ei karda mehed sõgedate sõitlust,  
Ei kohku kõrva vaearikkast teest,  
Vaid alustavad viibimata võitlust,  
Nii isamaa, kui vabaduse eest.  
Sest häbistavat orjakütket, paela,  
Ei lase mehed heaga panna kaela.

*Jakob Liiv*

## ORJA LAUL

Mina tunnen orja hoole,  
Orja hoole, vaese vaeva.  
Aeti mu, tillukene teole,  
Väike mõisa välja pääle.  
Oh mina vaene orjalapsi!

Mis minul' palgas paesatasse?  
Mis minul' annis annetasse?  
Meri mull' musta joogi-kappa,  
Taevas mull' laia söögilauda.  
See mull' palgas paesatasse,  
See mull' annis annetasse.

*„Vana kannel“*

## ÕITSE, KASVA, ELA!

Isamaa, õitse sa!  
Kallimat varandust ilmas mul pole,  
Sinuta kõik minul tühi ja kole,  
Armsamat enesel' ma ei saa.  
Isamaa, isamaa, õitse sa!

Isamaa, kasva sa!  
Sinule enese olen ma annud,  
Kätkest nii kaua kui hauda mind kannud,  
Omaks mult võta, mis pakun ma.  
Isamaa, isamaa, kasva sa!

Isamaa, ela sa!  
Õitse ja kasva ja edasi astu,  
Ela ja vaenlastel astu sa vastu,  
Igavest, igavest õnnega.  
Isamaa, isamaa, ela sa!

*M. J. Eisen*

## VÕITLUSLAUL

Läbi põrgust ja ööst,  
Läbi tapvast tööst  
Sööstab võitlusteil,  
Sööstab meeste ründe retk.  
Kui ka surm salvab, murrab iga hetk,  
Ridu uuesti kindlamalt koondame,  
Jõude hoovavaid allikaid hooldame,  
Üles tähistel' säravail' püüame,  
Hoogu kõhklejail, väsivail' hüüame:  
Kalli kodu eest,  
Vaba rahva eest,  
Tuleviku eest,  
Läbi tulest ja veest,  
Edasi, edasi võiduni!  
Usume saatuse raudset seadust,  
Jumala igavest armu headust,  
Päikese lõpmatut tarmu jõudu,  
Taevase õigluse elu sõudu —  
Edasi, võiduni!

*Ferd. Karlson*

## TERETUS

Teid ma teretan, Eestimaa pojad,  
Kellel kulmud kuumavad töös,  
Kellel südamed rindades soojad,  
Selginud sihid silmade ees!  
Igavest kaob põline põud,  
Ilmub isamaal teie jõud:  
Astuge ette!



Mehisel' meelele asuta koda,  
Priiusel pühenend eestlaste muld!  
Mulju sa mudasse tigeda oda,  
Valgele tõuseja vaimu kuld!  
Kohage, lehed, kodumaa puus!  
Vana vägevus eestlaste suus —  
Elusse ärka!

Sind aga, taeva vägede Jumal,  
Kummardame, su laste koor.  
Tule sa jõule võimetumal'  
Ise appi, kus tegu noor.  
Valguse vahiks kutsume sind;  
Kojaks sinule Eesti pind.  
Avita, Issand!

*L. Koidula*

## VEEL KAITSE KANGE KALEV

Veel kaitse, kange Kalev, oma lapsi  
Ja õpeta neid vahvalt võitlema,  
Ning Linda-ema, õrnu võsuke si  
Veel ikka kasvata ja kosuta.  
Ja priius, kuldne, saada koidu sära  
Veel üle püha, kalli kodumaa!  
Oh viibi veel, et sinu kotkatiivad  
Ka vaimukütked Eesti rahvalt viivad!

*F. Karlson*

Ar 933  
Heliloaja.